

Zadanie 1.

Uzupełnij tekst, wpisując odpowiedzi w wykropkowane miejsca. Trasę rejsu przedstawiono na mapie (załącznik 1).

Masowiec „Regalica” o nośności 16 600 DWT i zanurzeniu 8,5 m wypłynął z ładunkiem węgla z portu morskiego Szczecin. Na otwarte morze wypłynął cieśniną między wyspami i, a następnie udał się na północny wschód, potem na północ. Minął od wschodu należący do Finlandii archipelag Wysp, z których część wyłoniła się z morza w czasach historycznych. Następnie wpłynął do Zatoki, kierując się do portu szwedzkiego (podaj nazwę miasta), połączonego linią kolejową z dwoma najbardziej znanymi miejscami eksploatacji rud żelaza w północnej Szwecji (Gällivare i). Po wyładunku węgla, na statek załadowano rudę żelaza, która ma być dostarczona do największego portu niemieckiego Trasa statku wiodła znów wzdłuż zachodniego wybrzeża Bałtyku. Po drodze minął on największą wyspę środkowego Bałtyku, której główne miasto to Visby. Płynąc dalej, minął leżący po południowej stronie przylądek, znany jako słowiańskie miejsce kultu, stanowiący zarazem północny kraniec największej wyspy Niemiec Morze Bałtyckie opuścił poprzez Kanał, przecinający Półwysep i wpłynął do estuarium rzeki, w którym znajduje się port docelowy.

Z portu tego wypłynął z ładunkiem nawozów mineralnych do jednego z największych portów atlantyckiego wybrzeża Francji –, znajdującego się w znanym regionie produkcji wina. Po wypłynięciu na Morze Północne, trasa wiodła w kierunku otwartego Atlantyku przez Cieśninę i Kanał Następnie po stronie południowej minął największy na francuskim wybrzeżu atlantyckim Półwysep, a po stronie północnej Półwysep w Anglii. Wpływając na otwarty Atlantyk skierował się na południowy wschód, by osiągnąć port przeznaczenia, leżący w największym estuarium Europy, do którego wpływają rzeki i

Po wyładowaniu i oczyszczeniu ładowni statek zabrał zboże z przeznaczeniem do największego portu Chorwacji – Po wypłynięciu z estuarium skierował się na południowy zachód, poprzez jeden z najniebezpieczniejszych akwenów środkowego Atlantyku – Zatokę Następnie opływając Półwysep, wpłynął na Morze Śródziemne przez Cieśninę Popłynął na wschód, mijając od strony południowej dwie największe wyspy włoskie – i Po minięciu grupy wysp tworzących Republikę, która od 2004 r. jest członkiem Unii Europejskiej, skierował się na północny wschód i przez Cieśninę, oddzielającą Włochy od (podaj nazwę państwa) wpłynął na Morze Wkrótce osiągnął port przeznaczenia leżący u nasady półwyspu, którego północna część należy do Słowenii i Włoch.

Zadanie 2.

Na podstawie opisów rozpoznaj góry i wpisz ich nazwy do tabeli. Do trzeciej kolumny tabeli wpisz także liczby, którymi oznaczono położenie tych gór na mapie (załącznik 1).

- A. Jedne z najwyższych gór Europy (3478 m n.p.m.), wysokością ustępują tylko Alpom (jeśli do Europy nie zaliczamy Kaukazu), w wyższych partiach ośrodki narciarskie, w kotlinach m.in. uprawa winorośli, u podnóża kąpieliska.
- B. Jedne z najwyższych gór Europy (3404 m n.p.m.), trudne do przebycia (nieliczne i wysoko położone przełęcze), stromo urywają się zwłaszcza ku północy. Stanowią ważną granicę klimatyczną. Granica państwowa, która przebiega w tych górach, jest jedną z najstarszych i najtrwalszych w Europie.
- C. Powszechnie w świecie przyjęta, turecka nazwa tych gór oznacza pastwiska górskie i jest niechętnie akceptowana w kraju, na terenie którego one leżą. Dłgie na około 600 km, wysokie do 2376 m n.p.m., na około 1/5 ich obszaru rozwinięte są zjawiska krasowe. U podnóża gór liczne uprawy róż.
- D. Góry długie na około 280 km i szerokie na około 80 km, wysokie do 1720 m n.p.m., położone w dwóch państwach zachodnioeuropejskich, zbudowane głównie ze słabo sfałdowanych jurajskich wapieni (około 7 000 jaskiń), obszar o długiej tradycji kamieniarstwa, tkactwa i wyrobu wysokiej jakości zegarków, współcześnie znane są stamtąd wyroby elektroniczne.
- E. Góry długie na około 300 km i szerokie na około 50 km, najwyższy szczyt niewiele przekracza 1600 m n.p.m., dziś znajduje się na nim obserwatorium meteorologiczne. Składają się z bloków zbudowanych z różnych skał osadowych, magmowych i metamorficznych, co wynika ze złożonej, wieloetapowej historii tektonicznej. Występują tam liczne śródgórskie kotliny. Wiele bogactw naturalnych (w tym węgiel kamienny i złoża metali), ale na ogół nieeksploatowanych.
- F. Długie na około 160 km i wysokie do 1424 m n.p.m. góry zrębowe, stromo opadają do Rowu Renu. U ich podnóża leży znane z zabytków miasto – oficjalna siedziba Parlamentu Europejskiego.
- G. Dłgi na około 150 km, wysoki do 1244 m n.p.m. masyw górski nazwę swą wziął od licznie tam występujących złóż surowców metalicznych. U podnóża rozwinęły się znane uzdrowiska, m.in. Jáchymov i Franciszkowe Łaźnie.
- H. Góry w Niemczech, wysokie do 1142 m n.p.m., które dały nazwę jednej z orogenez, a najwyższy szczyt – zjawisku atmosferycznemu: widmu Brockenu. Obszar słabo zaludniony, w przeszłości ośrodki górnictwa metali, dziś u podnóża odwiedzane przez turystów średniowieczne miasta.
- I. Tektoniczne przedłużenie Gór Betyckich, część znacznie większego systemu górskiego, osiągają 2456 m n.p.m. Zbudowane są głównie z łupków krystalicznych i wapieni, zamieszkałe przez lud berberski, w najwyższych partiach porośnięte zdegradowanymi lasami cedrowymi.
- J. Niewielki, ale wysoki (2925 m n.p.m.) masyw górski z licznymi śladami rzeźby polodowcowej. Na jego obszarze znajduje się słynny, wpisany na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO, monastyr prawosławny, który przez wieki był ostoją kultury jednego z narodów słowiańskich.

Opis	Nazwa gór	Liczba na mapie
A		
B		
C		
D		
E		
F		
G		
H		
I		
J		

Zadanie 3.

Podkreśl brakujące uzupełnienia zdań. W każdym przypadku poprawna jest tylko jedna z podanych propozycji.

Uwaga! W przypadku podkreślenia więcej niż jednej propozycji, odpowiedź ta nie będzie oceniana.

Silnie rozczłonkowana Europa słynie z wielu wysp i półwyspów, z których największym jest (*Balkański / Iberyjski / Skandynawski*). W Europie przeważa rzeźba (*górska / nizinna*). Jeśli granice Europy przeprowadzimy wzdłuż obniżenia Kumy-Manyczy, wówczas za najwyższe jej góry uznać należy (*Alpy / Kaukaz*). Największą powierzchnię lodowce zajmują (*na Uralu / w Alpach / w Górach Skandynawskich*). Najrozleglejsza w Europie nizina to (*Naddniestrzańska / Naddunajska / Wschodnioeuropejska*). Najniżej położony punkt w Europie znajduje się na obszarze depresji w (*Holandii / Polsce / Rosji*). Najwyższe wzniesienie morenowe w Europie w pasie Pojezierzy Południowobałtyckich to (*Dylewska Góra / Salpausselkä / Wieżyca*). Ciekawostką stanowi fakt, że na stałym lądzie w Europie, (*na przykładzie Matapan w Grecji / w Gibraltarze / w Kalabrii we Włoszech*), na wolności żyją małpy makaki.

Zadanie 4.

Obok każdego zdania zaznacz „X” w kolumnie P, jeśli zdanie jest prawdziwe lub w kolumnie F, jeśli zdanie jest fałszywe.

	P	F
Norwegia jest jedynym państwem w Europie, w którym występuje wybrzeże typu fiordowego.		
Zachodnia Irlandia słynie z wysokich, skalistych klifów i rozwiniętego wybrzeża riasowego.		
Pag, Vis, Kornati to wyspy lub grupy wysp na wybrzeżu dalmatyńskim Chorwacji.		
Wybrzeża okolic Sztokholmu w Szwecji to wybrzeże szkierowe.		
Wybrzeża limanowe powstały na skutek zalania przez morze ujściowych odcinków dolin rzecznych na terenach polodowcowych, np. północnej Rosji i Niemiec.		
Wybrzeże północnego Adriatyku z licznymi lagunami (m.in. Wenecja), należy do tego samego typu co wybrzeże południowego Bałtyku z zalewami Szczecińskim, Wiślanym i Kurońskim.		
Zachodniopomorskie wybrzeże Bałtyku na całej swojej długości reprezentuje typ wybrzeża mierzejowo-lagunowego z licznymi jeziorami przybrzeżnymi.		
Wybrzeże Galicji, historycznej krainy Hiszpanii, obfituje w dobrze rozwinięte riasy, z wyraźnie zaznaczonymi zjawiskami pływowymi.		
Półwysep Chalcydycki w Grecji oraz Zatoka Kotorska w Czarnogórze są przykładami wybrzeża fiordowego.		
Costa Brava reprezentuje szczególny typ wybrzeża szkierowego.		

Zadanie 5.

W tabeli zamieszczono nazwy 10 miast. Wszystkie z nich w granicach administracyjnych liczą powyżej 100 tysięcy mieszkańców, dodatkowo znakiem „x” oznaczono miasta liczące powyżej 1 mln mieszkańców. Do drugiej kolumny tabeli wpisz nazwy rzek, nad którymi miasta te są położone. Odpowiedzi wybierz spośród poniższych.

Amazonka, Dwina, Irtysz, Jenisej, Kongo, Łaba, Łyna, Mekong, Menam, Missouri, Nawa, Niger, Nil, Ob, Ohio, Pasłęka, Ren, Saona

Miasto	Rzeka
Bangkok ^(x)	
Bonn	
Cincinnati	
Krasnojarsk	
Lyon	
Manaus ^(x)	
Niamej	
Nowosybirsk ^(x)	
Olsztyn	
Petersburg ^(x)	